

מסורת הש"ס

(א) [ר"ה ג.], (ב) לקמן טו.
(ג) [נעלי יא.], וישנן,
(ד) [נעלי יא.],

תורה אור השלם

1. חג הסוכות תעשה לך
שבועת ימים באספך
מגורך ומיקבך:
דברים טו יג
וְאָשֶׁר יִשְׁמִיעוּ
וְעִבְדוּ קוֹל בְּכָל עֲרֵיהֶם
וּבְיִרְשָׁלַם לְאַמֹּר צִאוּ
הָהָר וְהַבְּיָאוּ עָלֵי יְהוָה
וְעָלֵי עַץ שִׁמּוֹן וְעָלֵי הָרִים
וְעָלֵי תְּמָרִים וְעָלֵי עֵץ
עֲבַת לְעֶשֶׂת סִכַּת
כְּתוּבָה: נחמיה ח טו

גליון הש"ס

גמ' ואימא יין קרוש. עי'
יומא דף עו ע"ב חוס'
ד"ה גמר שבר כספיה:
שם חבילי קש. עיין מ"ל
פרק י"ד הלכה ד' מהל'
טומאת צרעת: רש"י דף
צאו הרה פסוק הוא
בכפר עורא. פסוק זה
בנחמ' וכן ברש"י בנחמ'
דברים לז כ"ו ודומתו
מליו בנחמ' ונתן להם
והוא בנחמ' ט וכן בנחמ'
דף טו ע"ב ברש"י ד"ה
אלכו משמנים וכן לשון
הש"ס לקמן דף לו ע"א וכן
בעורא אומר לא הנה וחו'
ע"פ דברי חז"ל סנהדרין
דף נז ע"ב מהני כל
מילי בעורא נחמיה ט
מכליה אמרינו:

מוסף רש"י

בפסולת גורן ויקב
הכתוב מדבר. שלמדך
הכתוב לעשות סכך של
סוכה בפסולת גורן ויקב.
בגן קטין וחמור, דבר
שלין מקבל טומאה ויגדלו
מן הארץ (ר"ה ג.).

סוכה פרק ראשון סוכה

יב.

עין משפט נר מצוה

עו א מיי פ"ה מהלכות
סוכה הלכה י סמג
עשין מג מוש"ע א"ח סי'
מכרס סוף טו:
עו ב מיי שם מוש"ע שם
סוף י:
עו ג מיי שם פ"ד הלכה
טו וזמנא שם מוש"ע
א"ח סי' מלך סוף א:

לעיו רש"י

טויל"ש (טויל"ש).
קנים, נבועלים.

רבינו הנאל

וגדחת. ואפשיטא
מכרסב באספך מגורן
[ומיקבך, בפסולת גורן
ויקב הכתוב מדבר, וגדחת
גם זו. ודוקק רב אשי
מכרסב [ומיקבך] ש"מ
מגורן ולא גורן עצמו,
וכן מיקב ולא יקב עצמו,
למנוח יין קרוש וכיוצא
בו. ונמצא קישא דרבי
ירמיה דחזיה, ועמד לדבריו
ר' עקיבא בפסולת גורן
ויקב. רב חסדא [אמר]
מהבא צאו הרה והביאו
עלי ית ועלי עץ [שמן]
ועלי הדר ועלי תמרים
ועלי עץ עבות לעשות
מה [סוכות] ככתוב, כהני, מה
הני גדולי קרקע ולא
מקבלי טומאה אף כל
כוותיהו. ואסיקא הדר
הוא עבות, מאי היא עבות
[ללולב, שאר מני הדר
לסוכה. [מתני'] חבילי
קש וחבילי עצים כו'.
אמר ר' יעקב שמעתי
מר' יוחנן דאמר בהלין
מתני', הא דקתני [אין]
מסכבין בחבילות והא
דקתני החוטט בגדיש,
פ"י חוטט כמו חופר,
בדרגסינא כפא דחט נגרא
בגויה נשרוף חדרלא.
החוטט בגדיש לעשות לו
סוכה אינה סוכה. חזרא
פסולה משום גזירת אוצר,
וחזא פסולה מדאורייתא
מכרסב תעשה, ולא מן
העשוי, ולא ידענא לפרש
הי מינייהו דאורייתא והא
מינייהו מדרבנן. ופשטנא
הני חבילות דקתני אין
מסכבין בכתחלה,

אי מה חגיגה בעלי חיים. לעיל (דף טו). גבי הא דילפינן איסור
הנאה לא שייך לאקשווי הכי:

בפסולת גורן ויקב הכתוב מדבר. רבי יוחנן לא יליף מעניני
כבוד מפרש בירושלמי דין כדעמיה ודין כדעמיה רבי

יוחנן אמר ענינים למעלה היו כלומר
מן השמים הן צדין ואין זה גידולו מן
הארץ דקמני מתניתין ור"ל אמר
למטה היו ר' יוחנן מדמי להו כאלם
המשלח לחצרו חצית וקנקנים ורש
לקיש מדמי ליה כמאן דלמר לחצרה
שלם קופתך וסב לך חטיין והכי נמי
איתא בצראשית רבה (פרשה יג) ר'
יוחנן אמר אין ענינים אלא למעלה
שנאמר וארו עס עניני שמיא רש
לקיש אמר אין ענינים אלא מלמעלה
שנאמר מעלה נשיאים מקנא הארץ
על דעמיה דרבי יוחנן לאחד שביד
את חצירו בחצית של יין וקנקנים על
דעמיה דר"ל לאחד שאמר לחצירו
מן לי סאה חטיין אמר לו הנא לי
קופתך ונא מדוד כך אמר הקצ"ה
לארץ אייתי עניי וקביל מעטרה:
אמר רבי ירמיה וירא הא מלאת הוה
וב' ואתא רבי ירמיה שדא
ביה נרגא. משמע דרבי ירמיה לא
מוקי ליה לקרא בפסולת גורן ומינה
דצפ"ק דר"ה (דף יג). דיש חג
האסיף מאי אסיף קליז ופריך רבי
חנינא מי מנית אמרת מאי אסיף
קליז והכמיז מגורן ומיקבן בפסולת
גורן ויקב הכתוב מדבר אמר רבי
ירמיה הא מלאת הוה בידן ואתא רבי
חנינא ושדא ביה נרגא אלמא מודה
ר' ירמיה דצפסולת גורן ויקב הכתוב
מדבר ור"ל דהכא נמי מודה דה רבי
ירמיה לא קאמר אלא דלא ידע לשנויי
קושא דר' ירמיה: **חבילי** ורדין.
מפרש בירושלמי דאין חבילה
פחותה מעשרים וחמשה קנים:
אין

הך דרבי חייא בר אבא לא שמיע ליה אמר רב אשי אמו חבילי קש וחבילי
עצים משום גזרת אוצר איכא משום תעשה ולא מן העשוי ליכא
והחוטט בגדיש משום תעשה ולא מן העשוי איכא משום גזרת אוצר
ליכא ור' יוחנן אמר לך הכא דקתני אין מסכבין בהן לכתחלה הוא

דאין

טעמיה בחדא מינייהו אמר טעמא משום גזרת אוצר והוא דגזר שאלם אתה אומר כן אין אדם עושה סוכה אלא
הולך ואוכל וישן באוצרו במקום שלא נשתמש שם כל ימות השנה והוא עשוי ועומד ולא לשם סכך של כל דנהי שם סוכה עליה ואפילו שם סוכה
שאינה של חג אלא כבית בעלמא ובחדא מינייהו פירש טעמא דפסולה מדאורייתא משום תעשה ולא מן העשוי: **ולא ידענא הי מינייהו**. פירש
לי ר' יוחנן משום גזרת אוצר והי מינייהו משום תעשה ולא מן העשוי: **נחוי אן**. ונשמעה ממנה דאמר ר' יוחנן דזוכתא אחריתי: **פעמים**
שאלם בא מן השדה. כל ימות החמה: **ומיניה ע"ג סוכה**. שיש לו כל ימות השנה למקנהו ומיניה החבילין שם לייבשן ולא לסכך וכשמגיע
החג נמלך עליהם לסכך: **והסוכה אמרה תעשה ולא מן העשוי**. בפסול חה שנסכך שם שלא לשם סכך אפילו ללל אלא לייבש אין שם סוכה
חל עליו והלכך גזר רבנן שלא יסככו בחבילין אפילו הוא מטייל עליה לשם סוכת החג גזירה משום חבילין דכל השנה דליכא פסול דאורייתא
אלמא טעמא דמתניתין דהכא משום גזרת אוצר היא ומדרבנן. כל דבר שאלם מקנא ומכניה לקיום קרי אוצר וחבילין שאלם מכניה כל
ימות הקיץ לימות חורף קרי אוצר: **ומדהא משום גזרת אוצר**. שמע מינה הך דחוטט בגדיש פסולה מדאורייתא משום תעשה ולא מן העשוי
היא דהא שמעיה ר' יעקב לר' יוחנן בחדא מינייהו פסולה דאורייתא: **ורבי יעקב**. דלא ידע לפרושי הי מינייהו פסולה דאורייתא והי
מדרבנן: הך דרבי חייא. דמפרש בדיא לא הוה שמיע ליה: **אמר רב אשי**. מקשי אלדרי יעקב: **אטו**. תרתייהו טעמי מי ליכא למימריהו
בשמי המשניות: **חבילי קש משום גזרת אוצר איכא**. מדרבנן: **משום תעשה ולא מן העשוי**. דאורייתא ליכא בתמייה מי לא משתמע נמי
מתניתין דבארות שנייתו שם כל ימות החמה קאמר דלא נמלך עליהם לסיכוך דהויא לה היא גופה פסולה דאורייתא ומהיכא שמע ר' יוחנן
דמתניתין דהכא לאו מדאורייתא קאמר: **וחוטט בגדיש נמי משום תעשה ולא מן העשוי איכא משום גזרת אוצר ליכא**. מי לא מליין למימר
נמי דאפילו סתם הכל כלפי מעלה וענע עומריין שעל הסכך וחזר והניחן לשם סוכה קא פסיל ליה מתניתין מדרבנן משום גזרת אוצר
דומיין דלא מענע ומחליהן כדאמרת גבי חבילים דפסול להו אפילו מניחן שם לשם סכך מדרבנן משום גזרת אוצר דכל ימות השנה לאזור
ומהיכא דייק רבי יוחנן הני טעמי דמוקי להן מדאורייתא והן מדרבנן: **אמר לך**. ר' יוחנן מתניתין גופייהו דייקי כותאיה מתניתין דהכא קתני
אין